

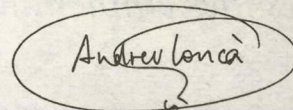
ciutat d'ideals

Les novel·les amables

Hi ha certs autors que deixen en el paladar dels seus lectors una imatge de la vida que podríem anomenar plàcida, bella i fins i tot contingudament alegre. Aquest és el cas de Wilkie Collins, escriptor nascut a Londres l'any 1824, de qui es coneixen dues grans obres: *La dama de blanc* i *La pedra lunar*, que per als lectors consumats de novel·les són pedres blanques en la biografia del lector. En una temporada de convalescència m'he llegit una traducció de *Les fulles caigudes* publicada a Columna (2005), de Wilkie Collins, una excel·lent novel·la de factura clàssica, notablement gruixuda, de passions juvenils, de paisatges morals nets, de retrat pietós de la societat londinenca, que es fa llegir amb ganes. Que conté les trampes del misteri i del suspens que sostenen un lector que vol delectar-se. Es pot agafar la lectura des de molts caps, a mi el que m'interessa subratllar és la delicada manera de narrar –la veu narrativa del narrador treu el cap de tant en tant– i sobretot la capacitat de modular un ritme narratiu

amb interrupcions calculades. La reflexió interessant és que aquesta novel·la beu dels fulletons –una mena de publicacions periòdiques que formen un coixí de lectors envejable en el 1800. *Les fulles caigudes* té sentit del ritme, no maltracta el lector amb ascensions impossibles, sap aprofitar-se dels vells arguments de les novel·les sentimentals del seu temps per enlairar-se: el tema de la noia abandonada pel seu pare desaprensiu, malvat, la bondat humana batzaquejada per uns personatges rics i falsos, el retrat dels baixos fondos de Londres, els caràcters dels dolents sense remissió, el desenllaç bonic. Aquests arguments, en mans d'una ploma simple serien mers pamflets, en mans de Collins són peces delicades, subtils, belles. Naturalment, els escriptors del segle XX ens han tornat més complexos i ens han acostat a les zones fosques de la consciència humana, però aquesta novel·la amb instruments senzills ens porta cap a la bellesa i cap a certa bondat sense excessos. El personatge central, anomenat Amèlius, prové d'Amèrica del Nord i és educat dins una mena de co-

lònia socialista basada en el nou testament. El viatge cap a Londres el fa topar contra una societat falsa, hipòcrita, que es regeix només per les aspiracions d'ascensió social i el valor dels diners com a mesura per comptar-ho tot: el matrimoni i el valor d'un home. Una dona turmentada per la pèrdua d'una filla nascuda recentment que no pot sofrir la seua pèrdua, la intuïció, però, que el dolor es pot rescabalar, l'acceptació dels valors de la natura humana –el desig i la passió com a motors de les accions... Tot plegat fan de la novel·la un relat entranyable, bonic. Collins ens mostra delicadament com els ideals juvenils d'Amèlius embarranquen a les roques de la realitat. El seu míting sobre el socialisme basat en el nou testament és una lliçó a mig camí de l'humor i la saviesa. És clar que aquesta novel·la té els seus lectors però sobretot em retorna la puresa de les històries contades amb una certa innocència, sense desesperació. Ara, en ple segle XXI, Wilkie Collins seria un autor carrincló, llegit amb una certa perspectiva, em sembla fins i tot genial.

Andreu Loncà

